

Пътна карта за работа с институции, полезни за устойчиво приобщаване на бежанците в България.

Август 2023 г

Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от партньорите по проекта и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

Проект „Партньорство за устойчиво приобщаване на бежанци“ се осъществява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по Фонд Активни граждани България в рамките на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Финансовата подкрепа е в размер на 17067 евро.

www.activecitizensfund.bg.

Институционалното картографиране е един от най-важните инструменти в чантата с инструменти на практикуващия политик.

Центърът за развитие на устойчиви общности (ЦРУО) и Българското училище за политика „Димитър Паница“ (БУП) разработиха заедно „Пътна карта за работа с институциите“ по проект „Партньорство за устойчиво приобщаване на бежанци“, осъщестен с финансова подкрепа, предоставена от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП.

Пътната карта е изработена в резултат на анализ на различни видове източници, интернет сайтове и други видове информация, и представя организации, проекти и дейности за интеграция на бежанци в българското общество.

Представен е голям набор от институции, неправителствени организации и др., чиито практики имат сравнителна регулярност, продължителност, или са дали добри резултати, които поради дългосрочния си ефект могат да бъдат използвани като отправна точка за работа с бежански общности, както и представляват начин за ориентиране на бежанците в институционалната, правителствена и неправителствена, инфраструктура на Република България.

Пътната карта включва и проекти и инициативи, които са доказали своя успех и устойчивост и могат да бъдат използвани при следващи бежански вълни или при консултиране на различни бежанци от създадения по проекта екип за работа с институциите и неправителствените организации - National Assembly of Refugees (NAR).

Екипът, от една страна, ще представлява интересите и нуждите на бежанците у нас пред редица институции, а от друга, ще подпомага бежанците при решаване на техни проблеми в процеса на интеграцията им в българското общество.

Публикуването на Пътната карта ще насърчи обмена на знания и идеи по проблемите на интеграцията на бежанците и ще подпомогне работата на институциите в процеса на интеграция.

В теорията и практиката институциите обикновено се определят като системи от правила, формални или неформални, и тези правила определят границите на всяка институция.

Институциите могат да бъдат и организации, тоест хора, които извършват определен набор от дейности. Такива организации трябва да имат призната дейност или регулаторна роля в управлението на различните видове политики или да могат ясно да изразят своя интерес като участват в процеса на вземане на решение.

Те трябва да имат власт и влияние в обществените процеси и при подготовката на тази Пътна карта ЦРУО и БУП са търсили именно такива институции и организации.

Институционалното картографиране на практика се занимава с разбирането на съществуващото разпределение на властта. В случая с бежанците и тяхното приобщаване към българското общество много форми на власт могат да бъдат използвани от заинтересованите страни, за да повлияят на резултата от процеса на вземане на решение, включително например; заплахата, информацията или дезинформацията, емоционални твърдения и политическо влияние.

Институционалното картографиране се фокусира върху ключовите участници, техните взаимодействия, къде се намира властта, кой има способността да влияе върху решенията и кой

взема решения, а също така разглежда техния източник на финансиране, както и възможностите, които предлагат за разрешаване на проблема.

Такива карти показват не само коя е институцията, но и какви са нейните правомощия, както и кой има право, по силата на длъжността си в организация или участие в институцията, да казва кой какво да прави. В действителност картографирането на заинтересованите страни и институционалното картографиране не трябва да се разглеждат като два отделни процеса, а като лица на една и съща монета; две измерения на една и съща аналитична рамка, която да подпомага процеса.

„Картографирането“ на практика представлява добра метафора за упражняването на изследване на институционалните връзки:

- Необходимо е да се идентифицират важни характеристики на основните играчи на политическото поле – правителствени или неправителствени структури
- Необходимо е да се покажат връзките между тези организации и структури: правилата, властта и социалните взаимоотношения и по този начин местоположението на всяка организация по отношение на другите
- Функционалните и географските граници са критични при институционалното картографиране, особено когато става дума за националните и местни власти или обхвата на дейност на неправителствените организации

Не бива да се пропуска и факта, че картографирането може да се осъществи от различни гледни точки, породени от различни цели и използвайки различни техники.

В нашия случай институционалното картографиране е емпирично и практическо упражнение, предприето с конкретна цел - подпомагане на процеса на устойчиво приобщаване на бежанци в България. Това е много важен момент при ефективното използване на картографирането на заинтересованите страни в рамките на прилагането на политиките за закрила на бежанците.

Тъй като институционалното картографиране е ориентирано към целта, а именно да се изследват функционални взаимоотношения и правомощия, които са от значение за вземането на решения по отношение на идентифицирания специфичен проблем на политиката на трайна интеграция, Пътната карта се фокусира върху различните равнища на ангажираност с проблема на устойчивото приобщаване – международно, национални или местни, както и публични или неправителствени инициативи.

Стремежът на екипа е Пътната карта да стане ръководство за действие на NAR и да открие различни възможности за интегрирането на бежанците и тяхното достойно пребиваване на територията на страната ни.

Международни организации

ВЪРХОВЕН КОМИСАРИАТ ЗА БЕЖАНЦИТЕ КЪМ ООН

Ролята на ВКБООН в България е да подпомага, да консултира и да се застъпва в партньорство с правителствата и НПО, за осигуряване на:

- Ефективен достъп на търсещите убежище до територията на ЕС и процедури по предоставяне на убежище
- Непрекъснато наблюдение и подобряване условията на живот за търсещите убежище в приемателни центрове и други места за бежанци, както и гаранции по отношение на тяхната възраст, пол и специални нужди
- Справедливи и ефективни процедури за бежански статут в съответствие с международните правни стандарти
- Намиране на трайни решения чрез ефективни политики за интеграция и презаселване, както и насърчаване на по-положителен социален климат и отношение към бежанците и отхвърляне на ксенофобски и расистки настроения.

Насърчаване на интеграцията

За ВКБООН местната интеграция е динамичен и многостранен двупосочен процес, който води до пълноценно и равнопоставено участие в приемното общество. Конвенцията за бежанците от 1951г. предоставя различни социално-икономически и законови права, които са необходими за успешна интеграция. Те включват, наред с друго, свобода на движение, достъп до образование и пазара на труда, достъп до социална помощ, възможност за придобиване на имущество и в дългосрочен план – възможност за придобиване на гражданство.

ВКБООН обръща засилено внимание на проблемите с интеграцията в региона.

Процесът на интеграция включва множество участници – от министерства и общини през НПО, работодатели, професионални съюзи, училища, здравни заведения, до банковата система и частните хазяи, наред с много други.

ВКБООН осъществява своята програма в България директно и на проектен принцип като финансира дейности чрез НПО – Български Червен кръст, Български Хелзинкски комитет, Съвет на жените бежанки, Български съвет за бежанци и мигранти, Фондация „Център Надя“.

площад Позитано 2, София

+ 359 2 980 2453

bulso@unhcr.org

Повече информация: www.unhcr.bg

УНИЦЕФ

УНИЦЕФ насърчава прилагането на правата и повишаване на благосъстоянието на всяко дете посредством всяка своя дейност. Организацията работи в 190 страни и територии, за да превърне този ангажимент в практически действия в полза на всички деца, навсякъде по света, полагайки особени усилия да достигне до най-уязвимите и социално изключени деца.

УНИЦЕФ е водеща организация, работеща в полза на децата в областта на детското здравеопазване и пълноценното хранене, осигуряване на основно образование за всички момичета и момчета, както и за закрила на децата от насилие, експлоатация и СПИН. Инициативите на организацията имат за цел да се осигури по-голям достъп до образование; увеличи психо-социалната помощ; засили закрилата на децата; насърчи социалното сближаване и изграждането на мир.

Децата бежанци, както и непридружените непълнолетни имигранти са сред тези, които будят най-голяма тревога и имат сериозна нужда от помощ и закрила.

бул. „княз Александър Дондуков“ 87, София

+359 2 969 6208

Повече информация: www.unicef.bg

МЕЖДУНАРОДНА ОРГАНИЗАЦИЯ ПО МИГРАЦИЯ

Основана през 1951 г., МОМ е водещата междуправителствена организация в сферата на миграцията, тясно работеща с правителствени, междуправителствени и неправителствени партньори, но посветена на насърчаването на хуманна и системна миграция в полза на всички. България е член на МОМ от 1999 година, а първата мисия на МОМ в България е установена през 2000 г.

МОМ – България се стреми да подпомогне изграждането на стабилни структури за управление на миграцията, отговарящи на увеличаващите се външни миграционни потоци, да стимулира редовната и да предотвратява нередовната миграция, да разнообразява предлаганите услуги за мигранти, да информира обществеността по всички въпроси и аспекти на миграцията.

Предвид обществената и социална значимост на трафика на хора, МОМ – България продължава да следва своята дългосрочна стратегия, подпомагайки развитието на национални механизми за борба и противодействие на трафика на хора и подкрепя на жертвите на трафик.

МОМ България изпълнява проекти с интеграционни мерки за лица с предоставена международна закрила по фонд „Убежище, миграция и интеграция.“

www.integration.iom.bg

ул. „Цар Асен I-ви“ 77, София,

02 939 4774

Повече информация: www.iom.bg

Държавни органи и публични институции

ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Съгласно Конституцията на Република България на Президента са вменени правомощия, имащи отношение към миграционната политика на България, а именно предоставяне на убежище и помощ за българите в чужбина. В своята дейност президентът се подпомага от вицепрезидент, който може да изпълнява конституционни правомощия по изрично възлагане от страна на президента с указ, включително правомощия, които имат отношение към закрилата и интеграцията на бежанците: предоставяне на убежище и даване и възстановяване на българско гражданство.

Вицепрезидентът може да предоставя убежище. При условията и реда на Закона за убежището и бежанците се предоставя особена закрила на чужденци, които се намират на територията на Република България и са преследвани заради техните убеждения или дейност в защита на международно признати права и свободи. Дейността на Вицепрезидента се подпомага от специализирана комисия със съвещателни функции. Вицепрезидентът дава и възстановява българско гражданство и освобождава и лишава от него. Процедурите, условията и редът, при които се осъществява това правомощие, са подробно уредени в Закона за българското гражданство.

Дейността на Вицепрезидента се подпомага от специализирана комисия със съвещателни функции.

Повече информация: www.president.bg

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Министерството на вътрешните работи участва във формиране на миграционната политика на Република България и на ЕС и взаимодейства с другите компетентни министерства и ведомства.

Повече информация: www.mvr.bg

Дирекция „Международни проекти“

Дирекция “Международни проекти” (ДМП) е структура на МВР за управление на програми и проекти, финансирани със средства на Европейския съюз и от други международни програми и договори. ДМП подпомага министъра на вътрешните работи при координация на дейностите, свързани с подготовката и изпълнението на проекти и програми, финансирани напълно или частично със средства от европейските фондове, които включват дейности за закрила и интеграция на търсещи и получили международна закрила в България. Дирекция „Международни проекти“ е управляващ орган на [Фонд Убежище, миграция и интеграция \(ФУМИ\)](#).

Повече информация: www.mvr.bg/dmp

Дирекция „Миграция“

Дирекция „Миграция“ е специализирана структура за координация на миграционните процеси и регулиране и контрол на миграцията на гражданите на трети държави, пребиваващи в Република България, за административно обслужване на гражданите на ЕС и Европейското икономическо пространство (ЕИП) и за съпровождане на чужденци, подлежащи на експулсиране или на принудително отвеждане до границата на Република България. Към областните 9 дирекции на Министерството на вътрешните работи са създадени звена „Миграция“.

Повече информация: www.mvr.bg/migration

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

Министерството на външните работи участва във формирането на визовата и миграционна политика на Република България и на ЕС. Министерството на външните работи поддържа Националната визова информационна система и локални системи в задграничните представителства, в съответствие с изискванията и стандартите на ЕС, както и основен и резервен визови центрове.

Повече информация: www.mfa.bg

Дирекция „Консулски отношения“

Дирекция „Консулски отношения“ и задграничните представителства на Република България в чужбина са отговорни за издаване, отказ, анулиране и отмяна на визи във взаимодействие с другите министерства и ведомства и органи на държави-членки на ЕС.

Визи за дългосрочно пребиваване, тип D, с цел събиране на семейства на лицата с предоставен статут на бежанец или убежище в Република България се издават въз основа на писмено решение от Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет.

consular@mfa.bg

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Министерство на труда и социалната политика (МТСП) отговаря за формулирането и прилагането на политиката по прием на граждани на трети държави на пазара на труда, за сключването на двустранни договори за заетост и договори за социална сигурност с трети държави, за подпомагане на българските граждани в други държави-членки и на граждани на други държави-членки на ЕС в България да упражняват правата си като граждани на ЕС по отношение на заетост и социална сигурност, за координацията на интеграционната политика за граждани на трети държави в Република България.

Министерството на труда и социалната политика чрез Агенцията за социално подпомагане при условията за българските граждани осигурява достъп до:

1. социални услуги;

2. социални помощи;
3. програми и мерки за закрила на децата.

Повече информация: www.mlsp.government.bg

АГЕНЦИЯ ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

Агенцията за социално подпомагане е изпълнителна агенция към министъра на труда и социалната политика, отговорна за реализиране на политиката за социално подпомагане и закрила на чужденци – основно в процеса на тяхната интеграция в българското общество. Тези дейности се осъществяват от Агенцията за социално подпомагане основно чрез нейните териториални подразделения.

Достъпът до социално подпомагане и социални услуги включва:

1. предоставяне на месечни социални помощи по Закона за социално подпомагане;
2. предоставяне на еднократни социални помощи за задоволяване на инцидентно възникнали здравни, образователни, комунално-битови и други жизненоважни потребности;
3. предоставяне на еднократна целева социална помощ за издаване на лична карта;
4. ползване на социална услуга „Център за временно настаняване“ в рамките на 3 месеца за календарна година;
5. предоставяне на целева помощ за отопление;
6. предоставяне на социални услуги;
7. осигуряване заплащането на оказаната болнична медицинска помощ за диагностика и лечение в лечебните заведения на лицата, които нямат доход и/или лично имущество, което да им осигурява лично участие в здравноосигурителния процес;
8. включване в програми и мерки за закрила на децата.

Повече информация: www.asp.government.bg

АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА

Агенцията по заетостта е изпълнителна агенция към министъра на труда и социалната политика, отговорна за реализиране на политиката за защита пазара на труда и регулиране на приема на граждани на трети държави за осъществяване на заетост на територията на страната. Агенцията по заетостта, чрез териториалните си подразделения, регистрира и граждани на трети държави с приравнени на българските граждани права за заетост и получаване на съответните законово установени услуги, предлагани от Агенцията по заетостта, включително получилите международна закрила лица или търсещите закрила при необосновано продължителен период на неприключване на процедурата.

Министерството на труда и социалната политика чрез Агенцията по заетостта осигурява:

1. регистрация като търсещи работа лица в дирекции „Бюро по труда“;
2. посредничество по информиране и наемане на работа;
3. включване в програми и мерки за обучение и заетост.

Повече информация: www.az.government.bg

ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ „ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА“

Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“ към министъра на труда и социалната политика има основни отговорности по контрола на законността на полагания труд на което и да е работно място в страната, включително от чужденци. Има конкретни отговорности и правомощия във връзка с установяването на нерегламентирана заетост на чужденци, особено при незаконно пребиваване на територията на страната.

Повече информация: www.gli.government.bg

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Към Министерството на правосъдието функционира **Съвет по гражданството**, който включва представители на всички компетентни министерства и ведомства и дава мнение по молбите и предложенията, свързани с българското гражданство. Министърът на правосъдието изготвя проекти на предложения до Президента на Република България за издаване на укази или откази във връзка с българското гражданство. Дирекция „Българско гражданство“ е компетентна за приемане и извършване на проверки на молбите и предложенията за придобиване, възстановяване, отказ и отнемане на българско гражданство, организира съгласувателната процедура на междуведомствено ниво и изпълнява функциите на секретариат на Съвета по гражданството.

Дирекция „Българско гражданство“

Дирекция „Българско гражданство“ е компетентна за приемане и извършване на проверки на молбите и предложенията за придобиване, възстановяване, отказ и отнемане на българско гражданство, организира съгласувателната процедура на междуведомствено ниво и изпълнява функциите на секретариат на Съвета по гражданството.

Повече информация: www.justice.government.bg

МИНИСТЕРСТВО НА МЛАДЕЖТА И СПОРТА

Министерството на младежта и спорта насърчава и подпомага:

1. спортните организации за включване на чужденците с предоставено убежище или международна закрила в двигателна активност и практикуване на спорт с цел поддържане и усъвършенстване на двигателните им възможности, здравословен начин на живот и интеграция в българското общество;
2. младежките неправителствени организации и организациите, които работят със и за младите хора за реализиране на дейности, насочени към младежи – чужденци с предоставено убежище или международна закрила на възраст от 15 до 29 години.

Повече информация: <http://mpes.government.bg>

ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ (ДАБ) ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет провежда държавната политика в областта на международната закрила и е компетентният орган за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство. Към ДАБ има изградени териториални поделения, в които се настаняват лицата, търсещи закрила и се провежда производство за разглеждане на молбите за международна закрила, при взаимодействие с други компетентни институции.

Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет участва в провеждане на държавната политика на интеграция на лицата с предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут.

Държавната агенция за бежанците:

1. съставя Интеграционен профил на чужденеца по време на процедурата за предоставяне на убежище и на международна закрила;
2. по време на процедурата за предоставяне на убежище и на международна закрила предоставя информация за възможността за сключване на споразумение за интеграция;
3. провежда за общините, подали заявления за сключване на Споразумение за интеграция, информационни кампании сред настанените в нейните териториални поделения чужденци, на които е предоставено убежище или международна закрила;
4. по време на процедурата за предоставяне на убежище и на международна закрила предоставя информационни материали, в които на разбираем за чужденеца език са обяснени произтичащите от сключването на споразумението за интеграция права и задължения;
5. предоставя на кметовете на общините, включени в регистъра по чл. 13, ал. 4, информация за чужденците, подали заявление за сключване на споразумение за интеграция;
6. оказва съдействие за транспортирането на чужденеца и на членовете на неговото семейство до съответната община.

Повече информация: www.aref.government.bg

ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Държавната агенция за закрила на детето има отношение при интеграцията на деца търсеци или получили международна закрила, особено непридружени малолетни и непълнолетни лица и отчита спецификите на тази група при изпълнението на своите компетенции. Държавната агенция за закрила на детето участва и координира разработването на държавната политика за закрила на детето.

Държавната агенция за закрила на детето:

1. предоставя методическа подкрепа на органите за закрила на детето, както и наблюдава и контролира спазването на правата на децата – чужденци с предоставено убежище или международна закрила, на територията на страната;
2. координира работата по разработването на механизъм за взаимодействие между отговорните институции в работата им по случаи на непридружени малолетни и непълнолетни чужденци, получили международна закрила.

Повече информация: www.sacp.government.bg

МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Министерство на образованието и науката координира политиката за образователна интеграция на децата и учениците от бежанската общност. Подпомага с мерки достъпа до качествено образование на възрастни.

Министерството на образованието и науката определя условията и реда за приемане и обучение на чужденци, които търсят или на които е предоставено убежище или международна закрила за:

1. обучение по български език на малолетни и непълнолетни лица;
2. посещаване на подготвителни групи за задължително предучилищно образование;
3. посещаване на училище от малолетните и непълнолетните членове на семейството на чужденеца с предоставено убежище или международна закрила.

Повече информация: www.mon.bg

МИНИСТЕРСТВОТО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Министерство на здравеопазването координира политиките в здравния сектор, изпълнява целеви мерки за подобряване на достъпа до здравеопазване.

Достъпът до здравеопазване включва осигуряване на здравни услуги на чужденци с предоставено убежище или международна закрила.

Министерството на здравеопазването чрез регионалните здравни инспекции осигурява на чужденеца, сключил споразумение за интеграция:

1. предоставянето на информация относно реда за провеждане на задължителните имунизации и реимунизации съгласно Имунизационния календар на Република България и съставянето на план за приоритетно провеждане на съответните за възрастта задължителни имунизации и реимунизации при липса на данни за проведени такива;
2. провеждането на задължителните имунизации и реимунизации по т. 1 до осъществяването на избор на личен лекар;
3. предоставянето на информация относно реда за извършване на профилактични прегледи и изследвания и съставянето на план за тяхното извършване;
4. предоставянето на информация относно правото му на достъп до здравни дейности по национални и регионални здравни програми;
5. предоставянето на информация относно здравните изисквания за прием в детско и учебно заведение;
6. извършването на противоепидемични мерки при необходимост.

Повече информация: <https://www.mh.government.bg>

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ

Комисията е независим специализиран държавен орган, осъществяващ контрол по прилагането и спазването на Закона за защита от дискриминация и други закони, уреждащи равенство в третирането. Тя осъществява своята дейност съгласно Закон за защита от дискриминация и Правилник за устройството и дейността на Комисията за защита от дискриминация.

Повече информация: www.kzd-nondiscrimination.com/

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

Институтът е централно звено за събиране и анализ на статистическа информация и точка за контакт при предоставяне на статистически данни в областта на миграцията на [ЕВРОСТАТ](http://www.eurostat.eu). Официалната статистическа информация – продукт на [Националния статистически институт](http://www.nsi.bg/), е предназначена за анализи и научни изследвания, за планиране, прогнозиране и вземане на управленски решения на микро и макроравнище. Анализите на [Националния статистически институт](http://www.nsi.bg/) са основен инструмент при управлението на миграционните процеси.

Повече информация: <http://www.nsi.bg/>

Институции с частична компетентност

Към институциите с частична компетентност в областта на миграцията, убежището и интеграцията могат да бъдат включени също Министерството на икономиката, Министерството на туризма, Министерството на културата, Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

Общини и райони на общини

Общините са основната административно-териториална единица в административно-териториално деление на България, в които се осъществява местното самоуправление.

Общината е юридическо лице и има право на собственост и самостоятелен общински бюджет.

Местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност в сферата на:

- общинското имущество, общинските предприятия, общинските финанси, данъци и такси, общинската администрация;
- устройството и развитието на територията на общината и на населените места в нея;
- образованието;
- здравеопазването;
- културата;
- благоустрояването и комуналните дейности;
- социалните услуги;
- опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси;
- поддържането и опазването на културни, исторически и архитектурни паметници;
- развитието на спорта, отдиха и туризма.

Местните власти носят отговорности за инициирането и изпълнението на хоризонталните политики и мерки за социално включване и реализация на настанените на тяхна територия лица, получили международна закрила.

При желание и интерес, кметовете на общини сключват споразумение за интеграция с получили международна закрила. Общините заявяват готовност за приемане на определен брой лица с предоставена международна закрила като се вземат предвид състоянието на пазара на труда, наличната квалификация, демографски тенденции, перспективи за развитие на общината, наличие на общности от чужденци, с цел избягване на сегрегация и концентрация, които пораждат рискове за социално-икономическата стабилност и сигурността.

За сключване на споразумение за интеграция кметът на общината подава заявление пред Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет. Кметът предоставя на Държавна агенция „Национална сигурност“ информация за броя на сключените споразумения за интеграция, както и всички налични данни за чужденците, с които са сключени споразуменията.

Кметът на общината, подал заявление за сключване на споразумение за интеграция, или определено от него длъжностно лице:

1. организира приемането и оказва съдействие относно жилищното настаняване на чужденеца и членовете на неговото семейство;

2. вписва чужденеца и членовете на неговото семейство в регистъра на населението;
3. съдейства на чужденеца за подаване на заявление за издаване на български лични документи;
4. оказва съдействие при регистрация в дирекция „Бюро по труда“;
5. насочва към дирекция „Социално подпомагане“ при необходимост;
6. организира разработването на индивидуален интеграционен план за дете – член на семейството на чужденеца, съвместно с дирекция „Социално подпомагане“ и законния представител на детето;
7. съдейства за осигуряване на достъп до други административни услуги;
8. при вписване на чужденеца и членовете на неговото семейство в регистъра на населението при необходимост ги насочва към Регионалното управление на образованието;
9. осигурява и контролира обхвата на подлежащите на задължително предучилищно и училищно образование деца и ученици, в това число малолетните и непълнолетните чужденци с предоставено убежище или международна закрила;
10. информира за възможностите за избор на личен лекар на територията на общината;
11. уведомява Министерството на вътрешните работи и Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет за сключените споразумения за интеграция, за предсрочно прекратените споразумения и за основанията за прекратяването им;
12. уведомява съответните регионална здравна инспекция и здравноосигурителна каса за сключените споразумения за интеграция;
13. предоставя възможност за практикуване на спорт и за спортна изява;
14. контролира изпълнението на споразумението за интеграция.

Електронни услуги и информация за гражданите и бизнеса

Министерство на електронното управление представя на своята страница достъп до електронни услуги за гражданите и бизнеса.

Повече информация:

http://egov.bg/wps/portal/egov/nachalo!/ut/p/z1/hY1ND4lwEER_kdltNaRXVAT5EAiJ4I5INYKbQCGKHvz1NupVndtkXuYBQQIk9J0bPXJvdGv7npwqy3w38BWimG2mmMdhukUhZBQg7P4BZGf8EhchBGra_vBWYUuySBqgQY_nCZu6h7K7GT7yoFse-XS1Ono9BrlyRapkpMTK_iRx4c2LpUTP-QA_IENXPuK6WD8BZVEvYA!/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/

Структури на гражданското общество

БЪЛГАРСКИ СЪВЕТ ЗА БЕЖАНЦИ И МИГРАНТИ

Дейности по застъпничество на общинско ниво за промотиране на интеграцията на лицата с предоставена международна закрила в общините:

- БСБМ поддържа и актуализира уеб базирана информационна платформа refugee-integration.bg с лесен за ползване информационен ресурс за общините и други заинтересовани участници в интеграцията на бежанците в България. Платформата ще се поддържа на български и английски език.
- БСБМ организира Национален форум за застъпничество по интеграцията на бежанците и за обмен на добри практики и представяне на разработени информационни/интелектуални ресурси.
- БСБМ разработва и публикува Тримесечен електронен информационен бюлетин, за да споделя с общините важна и полезна информация относно интеграцията на бежанците.
- БСБМ организира събитие за застъпничество интеграция на бежанците за общините и местните власти и ще сподели добри практики за интеграция на бежанците на общинско равнище от страните от ЕС.
- БСБМ публикува четири броя на електронния бюлетин „Бежанците: днес и утре“. БСБМ ще разпространява бюлетина сред членовете на академичната общност, университетите и други заинтересовани страни.
- БСБМ проучи добри практики за интеграция на бежанци ,които са приложими в България, ще подготви сборник и ще го публикува като електронна книга „Добри практики за интеграция на бежанците в страни от ЕС“. Книгата ще бъде разпространена сред общините и другите заинтересовани страни.
- БСБМ поддържа и актуализира картографската информационна система за интеграция на бежанците, включително съответни програми, проекти и дейности, насочени или свързани с интеграцията на бежанци като под-домейн mapping.refugee-integration.bg
- БСБМ поддържа и актуализира базата данни на заинтересованите страни (национални, регионални, общински органи и структури на гражданското общество),за да осигури инструмент за по-лесен достъп до/между съответните участници в областта на интеграцията на бежанците като под-домейн database.refugee-integration.bg
- БСБМ продължава да поддържа електронен портал за членовете на работната група по интеграция, като под-домейн workinggroup.refugee-integration.bg и като съпредседател на Работна група по интеграция, за да подготвя и публикува протоколи от заседанията на комисията.
- БСБМ продължава да поддържа *Академичния портал по въпросите за принудителната миграция и бежанците*, целящ да разшири знанията и потенциала за сътрудничество на академичната общност по теми, свързани със защитата и интеграцията на бежанците, като под-домейн academia.refugee-integration.bg

- БСБМ поддържа *Дигитална студентска лаборатория* разработки, свързани с интеграцията на бежанци, на студенти по време на участието им в практикуми, стажове и в свързани проекти <http://academia.bcrm-bg.org/DigitalStudentLab>
- БСБМ организира събитие за развитие на капацитета за интеграция на бежанците на структури на гражданското общество и за изграждане на коалиции на местно ниво от съответните общини.
- БСБМ поддържа и актуализира уебсайт refugee.bg за лицата с предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут като лесен за ползване информационен ресурс, достъпен на 7 езика.

Офис 118, етаж 1, Бул. Интерпред , “Драган Цанков”36, София 1113

Тел.: 02 427 17 43

Повече информация: www.bcrm-bg.org

БЪЛГАРСКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ

Дейности за подпомагане социалната и икономическа интеграция на лица, получили бежански или хуманитарен статут:

- Провеждане на Информационни сесии
- Съдействие за регистриране в бюро по труда
- Съдействие за намиране на работа
- Съдействие за регистриране при личен лекар, намиране на жилище, записване на деца в български училища и детски градини, подаване на заявления за здравно осигуряване и документи за самоличност
- Съдействие с превод, придружаване до болници за медицински прегледи/операции, закупуване и предоставяне на лекарства, покриване на разходи за медицински интервенции и здравни осигуровки, предоставяне на еднократна финансова помощ
- Консултиране за доброволно връщане в страната на произход (в сътрудничество с Международната организация по миграция)
- Съдействие за издирване на близки и роднини/възстановяване на семейни връзки (дирекция „Международно сътрудничество“ към БЧК)
- Курсове по български и английски език
- Възможност за включване в професионално обучение
- Организиране на трудови борси с участието на потенциални работодатели
- Социални консултации и насочване към други НПО и държавни институции
- Предоставяне на хуманитарна помощ
- Превод и легализация на документи

- Допълнително обучение за деца бежанци, записани в български училища
- Организиране на арт занимания
- Посещения на исторически и културни забележителности в страната
- Превенция на туберкулоза.

За повече информация на страницата на [Бежанско-мигрантска служба на БЧК](#)

Информационен център за бежанци, бул „Евлоги Георгиев“ 165, София

02/ 955 0192

БЪЛГАРСКИ ХЕЛЗИНКСКИ КОМИТЕТ

Българският хелзинкски комитет предлага следните дейности в подкрепа на бежанците:

- Правна помощ
- Телефонна линия за правни помощ, консултации и съвети на Арабски, Фарси, Пашу и Урду
- Застъпничество в стратегически съдебни спорове за търсещите и получилите международна закрила.

ул. “Узунджовска” №1, София

02 981 3318, 02 980 0057

За повече информация: [Програма за правна защита на бежанци и мигранти](#)

СЪВЕТ НА ЖЕНИТЕ БЕЖАНКИ В БЪЛГАРИЯ

Съветът на жените бежанки в България предлага консултиране и социална подкрепа:

- Осъществяване на контакт с бежанци и търсещи закрила, които не са успели да реализират връзка с институции на територията на Република България, с цел съдействие и последваща подкрепа
- Реализиране на контакт с бежанци и търсещи закрила насочени от други институции и организации
- Изготвяне на индивидуална оценка на потребностите с цел планиране на дейности, които да очертаят зоните на подкрепа
- Посещение на адрес с цел оценка на условията на живот и планиране на дейности за подобряването им, ако се налага
- Помощ в осигуряването на здравословните потребности чрез медицински прегледи
- Индивидуални и групови консултации по въпроси свързани с разяснение на правата и задълженията на пребиваващите на територията на Република България предвидени от държавното законодателство

- Консултиране в процеса на създаване на адресна регистрация, получаване на лични документи и здравноосигурителен статус
- Подкрепа в комуникацията с институции и НПО – придружаване, превод, попълване и подаване на документи
- Насочване към специализирани организации за оказване на помощ на бежанци
- Индивидуални и групови консултации по въпроси свързани с трудова заетост, образование, жилищно настаняване, достъп до здравни услуги и повишаване на здравната култура
- Индивидуални и групови консултации с родители в посока осигуряване на базовите потребности на детето, разпознаване на нуждите на детето, права на детето, справяне в конфликтни ситуации, превенция на насилието
- Консултации за бременни, достъп до медицински услуги по време на бременността, развиване на родителските умения, достъп до социална подкрепа предвидена в Закона за закрила на детето в България, подкрепа в осигуряване на базовите потребности на новороденото дете.

Групови дейности:

Арт терапевтични ателиета, групи за усвояване на нови умения. Заниманията създават предпоставка за активно общуване между участниците, което води до обмен на идеи в условията на межкултурна комуникация и повишаване нивото на усвояване на български език.

София 1000, ул. „Екзарх Йосиф“ 95

+359 8 78 136 231

Повече информация: www.crw-bg.org

КАРИТАС СОФИЯ

За хора, търсещи международна закрила или получили бежански или хуманитарен статут, в гр. София работи Център за интеграция на бежанци и мигранти „Св. Анна“ към „Каритас София“, предоставящ:

- Консултиране и съдействие за посрещане на индивидуални нужди и/или на семейството (екип „Водене на случаи“)
- Превод и придружаване до обществени институции
- Помощ за достъп до медицински услуги (регистриране при общопрактикуващ лекар и получаване на здравно осигуряване)
- Кариерен център и Трудова борса “Каритас”: проверка на уменията; посредничество при наемане на работа помощ за изготвяне на CV и документи за кандидатстване; обучение по финансово управление.
- Услуги за хора със специални нужди. Специализирани грижи и услуги са на разположение на деца и възрастни с увреждания, включително физиотерапия; кинезитерапия; арт терапия; психологическо консултиране; подкрепа за семействата; обучение за родители и обгрижващи лица.

Тези услуги се предоставят в Център за социална рехабилитация и интеграция “Благовещение” към Каритас София. Ще бъде направена оценка, за да се определи кои услуги могат да отговарят на заявените нужди.

- Краткосрочна подкрепа, в някои случаи жилищно настаняване за хора в преходен период (прилагат се строги критерии и услугата зависи от възможностите на програмата).
- Краткосрочно настаняване в хостел за няколко дни. Тази помощ е само за спешни случаи на хора в преходен период (прилагат се строги критерии).
- Уроци по български език
- Менторска програма с български граждани. Програмата свързва индивиди или семейства с български ментори. Целта е ориентация за живота в София и българската култура; практикуване на български език; получаване на помощ по практически въпроси; участие в социални събития и създаване на приятелства.
- Дейности с деца. Развлекателни и образователни дейности за деца: уроци по български език за деца; помощ за регистриране на децата в училище; помощ за деца, които посещават училище; събития и екскурзии.
- Дейности за жени: изкуства и занаяти (производство на бижута, плетене, рисуване и др.); уроци по български език за майки с малки деца (на възраст 2-6 години); събития и екскурзии.
- Психологическо консултиране
- Насочване към други услуги

Говорими езици: английски, руски, фарси, кюрдски, пашу, арабски

1202 София, ул. Струма 1

Имейл: st.anna@caritas-sofia.org

Тел: +359 2 869 6335

Повече информация: www.caritas-sofia.org

ЦЕНТЪР НАДЯ

- Социална медиация за уязвими групи и деца в риск
- Дистрибуция на хуманитарна помощ
- Осигуряване на лекарства
- Обучения на доброволци.

Ул. “Георги Бенковски”, 12 А, вх.А, София 1000

02 981 93 00

Повече информация: www.centrenadja.org

МУЛТИКУЛТИ КОЛЕКТИВ

МУЛТИКУЛТИ Колектив е старши национален партньор по европейски проект Национален механизъм за оценка на интеграцията (НИЕМ) – мониторинг на интеграцията, изследване и съпоставка с интеграцията в други 15 европейски държави. По проект НИЕМ се разработват всеобхватни, надеждни и устойчиви методи за събиране на данни за интеграцията на получените международна закрила. Той ще предостави доказателства, които могат да подкрепят създаването на политики за интеграция, увеличаващи потенциала на новопристигналите, получили международна закрила. Повече от 150 НИЕМ индикатора изграждат и разширяват настоящите стандарти за интеграция в ЕС и обхващат различни области и типове експертиза, различни заинтересовани страни и различни видове доказателства.

- **Овластяване на родители мигранти**

Проектът има за цел да преодолява бариерите пред по-голямото овластяване на родителите в образователния процес, особено сред родителите мигранти, чрез създаването на мрежи за овластяване на родителите мигранти.

- **Програма за деца**

Децата и младежите на възраст между 6 и 18 г. имат възможност да се запознаят в сигурна неформална среда, да подобрят своите знания и умения, докато се забавляват и създават приятелства и общи спомени заедно. Целта е преодоляване на социалните бариери, подпомагане двустранния процес на интеграция и изграждане на здрави мостове между децата, за да живеят заедно в една общност, свободна от предразсъдъци, дискриминация и ксенофобия

- **Обиколка на София за бежанци**

Повече информация: www.multikulti.bg

СДРУЖЕНИЕ ЗА ДОБРОВОЛЧЕСКИ ТРУД „СИ ВИ ЕС” – БЪЛГАРИЯ

Проект „Бежанци”

Проектът за бежанците е съвместна инициатива между Си Ви Ес – България и Каритас – София. Проектът предлага образователна помощ и широк спектър от активности за деца и възрастни бежанци, съвместно с Държавната агенция за бежанците в София.

Дейности по проекта са: английски класове, български класове, музикални класове, готварство, спортни и други събития.

Повече информация: www.cvs-bg.org

www.refugeeproject.eu

ЦЕНТЪР ЗА ПРАВНА ПОМОЩ – ГЛАС В БЪЛГАРИЯ

- Правни консултации
- Сътрудничество за социална и професионална интеграция.

Повече информация: www.centerforlegalaid.com

ФАР – ФОНДАЦИЯ ЗА ДОСТЪП ДО ПРАВА

- Правна помощ за уязвими групи за достъп до права
- Застъпничество и медийни кампании за повишаване на институционалната и обществената осведоменост
- Независими професионални изследвания за достъпа до права в България.

Повече информация: <http://www.farbg.eu>

АСОЦИАЦИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОФИЯ

Проект ИНТЕГРА

NTEGRA цели да подобри процеса на интеграция на граждани на трети страни в България, Италия, Словакия, Хърватия и Чехия чрез споделяне на знание и опит между градовете.

Проектът се опитва да насърчи по-дълбоко взаимно разбирателство между мигрантските общности и приемащото общество на фона на нарастващ политически дискурс, който обрисова мигрантите и бежанците като основна заплаха за сигурността в Европа. Партньорите по проекта ще разработят конкретни действия за преодоляване на местните проблеми пред интеграцията: създаване на местни и международни мрежи, градски одити, дневен ред за градска интеграция със сценарии за бъдещето, разработени чрез градски лаборатории за интеграция.

Асоциация за развитие на София е водещ партньор и през 2018 и 2019 ръководи консорциума от ЕТР – Словакия, RISSC – Италия, ICP – Чехия, Център за мир – Хърватия и РискМонитор – България.

Материали от проекта:

Международен сайт на проекта: www.integra-eu.net

Повече информация: www.sofia-da.eu

ЦЕНТЪР ЗА ИСЛЕДВАНЕ НА ДЕМОКРАЦИЯТА

Проект РАССОМВАТ

Проектът РАССОМВАТ, дава отговор отговор на необходимостта да се търсят инструменти и механизми за предотвратяване и борба с расизма и ксенофобията срещу граждани на трети страни по време на цялостната им интеграция в обществото. Важна част от този процес е социалната ориентация, която трябва да гарантира, че участниците се развиват добре в приемащите общества в своя полза и полза на обществото.

Харта на многообразието

Хартата за многообразие е документ, доброволно подписан от компания или публична институция, с цел поемане на отговорност за предприемането на стъпки за прилагане на политики за

многообразие и равенство във възможностите, независимо от пола, сексуалната ориентация, физическите способности, възрастта, религията или вероизповеданието, расата или етническата принадлежност на всеки един индивид.

Повече информация: www.diverse-bg.eu

Обучителен модул за културна и гражданска ориентация на лица, получили международна закрила

Тази публикация цели да подпомогне работата на обучители в осъществяването на културна и гражданска ориентация на лица, търсещи убежище и получили международна закрила в България. Тя предоставя систематизирана информация по основни теми на културната и гражданска ориентация, както и набор от методи и техники на обучение. Предложена е цялостна обучителна програма, която да улесни адаптацията и интеграцията на бежанци, на основата на комплексно запознаване с приемното общество и активно взаимодействие с живата гражданска, социална и културна среда в страната.

Повече информация: [Център за изследване на демокрацията \(csd.bg\)](http://Център за изследване на демокрацията (csd.bg))

ЕВРОПЕЙСКИ ЦЕНТЪР ЗА НАУКА, ОБРАЗОВАНИЕ И ИНОВАЦИИ

Проект “Бежанците са родители”

Проектът е фокусиран върху родителите бежанци, тъй като чрез тяхното обучение и развитие ще бъдат създадени условия за развитието на млади хора, които ще са от полза както за тях, така и за цялото общество. Изготвен е и [доклад за потребностите на бежанските родители](#), който е послужил за развитие на обучителен модул.

Повече информация: www.refugeeparentseducation.com

АСОЦИАЦИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК КАТО ЧУЖД

Асоциацията осъществява дейност за подпомагане обучението по български език като чужд и за утвърждаване на неговата роля за изграждане на основни ценности, свързани с достиженията на българската и на световната култура и духовното обогатяване на съвременното общество. Асоциацията на преподавателите по български език като чужд може да предостави методическа подкрепа, участие в семинари или обучение по български език за бежанци и мигранти.

Повече информация: www.bglanguageteachers.org

ЗАЕДНО В ЧАС

Проект “Разбираш ли училището”

Проект за разработка на учебни материали за допълнителна езикова подкрепа в начално училище за деца с майчин език, различен от българския

- Разработка на специализирана езикова диагностика за деца с майчин език, различен от българския в начална училищна възраст
- Изработката на материали за съответните възрастови групи и нива на владеене на езика, започвайки с 2. клас
- Разработване на материали за 3. и 4. клас по аналогия на тези за 2. клас.

Повече информация: <https://zaednovchas.bg/>

СДРУЖЕНИЕ ДИА-СПОРТ

“Младежи с мигрантски произход в спорта“

YIBinS /2019-2020/ има за цел да използва спорта като основен агент за катапултиране във взаимосвързващи структури и / или заинтересовани страни в общността или мрежата, за да работи междусекторно, за да улесни оптимално социалното включване, равните възможности и интеграцията на младежта с мигрантски произход в обществото.

YIBinS е създаден от необходимостта да подпомогне и засили интеграцията и социалното включване на младежта с имигрантски произход (YIB), което се превърна в спешен, но спорен въпрос в Европейския съюз. Младите хора с имиграционен произход са значително по-склонни да станат NEET (не в образованието, заетостта или обучението), отколкото техните местни колеги – може би до 70 процента по-вероятно, според последните оценки на Европейския център за наблюдение на промените (ЕЦМП).

Освен това резултатите от изследванията показват, че има реална необходимост от сътрудничество между заинтересованите страни в процеса на съвместно обслужване за ангажираност и социално включване на YIB. Заинтересованите страни на ниско ниво са общинските спортни служби, местните спортни организации, ръководени от доброволчески съвети и образователни организации.

Повече информация: www.dia-sport.org

Частен сектор

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

Проект IMMIOBS (Building the Capacity of Intermediary Organizations to Support the Employment of Third Country Nationals)

Основната цел на проекта е да се развие капацитета на посреднически организации (търговско-промишлени палати, работодателски организации, агенции по заетостта) и центрове за професионално образование и обучение, което впоследствие да доведе до увеличаване на заетостта на новопристигнали мигранти на местния пазар на труда.

Сред основните дейности, които БТПП ще извърши в рамките на проекта, са разработване на обучителни материали и провеждане на обучителни курсове, насочени към посреднически

организации и центрове за професионално образование и обучение. Обученията ще се фокусират върху поредица от теми, свързани с интеграцията на бежанците на местния пазар на труда. Обученията ще се провеждат както присъствено, така и посредством онлайн платформа, която ще бъде специално разработена за целите на проекта.

След завършване на обученията, представителите на посредническите организации ще организират дейности, които ще целят увеличаване на свързаността между работодатели и новопристигнали мигранти. Дейностите, насочени към работодателите, ще включват информационни кампании, предоставяне на подкрепа и обучение при наемането на мигранти, като за целта ще бъде разработен специален уеб портал за работодатели. Проектът предвижда да се предостави възможност на 150 мигранти да бъдат обучени за чираци в четирите страни, участващи в проекта. Обученията на мигрантите ще бъдат съобразени с условията и нуждите на местните пазари на труда.

Проект ERIAS

Проект ERIAS се явява отговорът на Европейски Палати да се интегрират граждани на трети страни (TCN), включително бежанци, на пазара на труда. ERIAS предлага методология за интегрирането на TCN на пазара на труда на базата на принципите за всеобхватност (от оценка на уменията до заетост) и подход към множество заинтересовани страни. Партньори от Испания, Италия, Гърция и България ще изпробват методът на ERIAS като вземайки под внимание нуждите на предприятията предлагат начини за интеграция на TCN.

Повече информация: www.bcci.bg

CATRO БЪЛГАРИЯ

Проект REST – Refugee Employment, Support and Training

Дейностите по проекта са консултантска помощ, семинари за придобиване на специфични знания за успешна трудова заетост и интернет платформа свързваща бежанците (търсещи работа, наето) и работодателите (ЧР, обучители, ръководители).

Повече информация: <https://rest-eu.org/bg/home-4/>

Проект COME IN – Competences in Enterprises on Integration

COME IN – Competences in Enterprises on Integration – е двугодишен проект съфинансиран от ЕС по програмата Erasmus+. Той има за цел да допринесе за ефективната интеграция на бежанците на европейския пазар на труда и да повиши компетенциите и желанието на работодателите да наемат и интегрират бежанци.

Повече информация: <https://welcomingenterprises.eu/>

Повече информация за Катро България: www.catrobg.com

HUMAN IN THE LOOP

Human in the Loop е социално предприятие, което наема на работа и обучава бежанци за предоставяне на аутсорсинг услуги. Това включва работа по категоризация и анотация на образи, анализ на данни и др., които се използват за целите на компютърното зрение и изкуствения интелект.

Повече информация: www.humanintheloop.bg

ИНТЕГРИРАНЕ НА БЕЖАНЦИТЕ И МИГРАНТИТЕ В ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

Учащите с бежански или мигрантски произход често са изправени пред трудности при приспособяването към новата учебна среда.

Професионалистите в сферата на образованието и обучението могат да се възползват от насоките и обмена на добри практики, за да отговорят на образователните нужди на учащите, като се има предвид техният все по-разнообразен и многоезичен характер.

От 2016 г. Европейската комисия подкрепя усилията на страните от ЕС да интегрират мигрантите в своите системи за образование и обучение — като се започне от образованието в ранна детска възраст и се стигне до висшето образование.

Какво прави ЕС в подкрепа на интеграцията на бежанците и мигрантите?

ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ

През ноември 2020 г. Комисията прие [План за действие относно интеграцията и приобщаването за периода 2021—2027 г.](#), който насърчава приобщаването чрез подход, обхващащ цялото общество, включващ, наред с другото, мигрантските и местните общности, работодателите, гражданското общество, както и всички равнища на управление. Планът за действие поставя акцент върху предоставянето на целенасочена подкрепа на всички етапи от интеграцията.

Въпреки че националните правителства носят основната отговорност за създаването и прилагането на социалните политики, ЕС играе ключова роля, като подпомага държавите членки чрез финансиране, изготвяне на насоки и насърчаване на подходящи партньорства. Едно от главните действия е приобщаващо образование и обучение — от образование в ранна детска възраст до висше образование — с акцент върху по-бързото признаване на квалификации и езиково обучение, подпомагани със средства от ЕС.

Дейности по взаимно обучение

За да подпомогне интеграцията на бежанците и мигрантите, Европейската комисия улеснява обмена на добри практики между страните от ЕС чрез дейности за взаимно обучение.

Чрез тези дейности също така се насърчава изграждането на мрежи с участието на създателите на политики и им се дава възможност да реагират по-ефективно на настоящи и бъдещи предизвикателства.

Между 2016 г. и 2018 г. по време на специални дейности за взаимно обучение бяха обсъдени следните теми:

- оценяване на езиковите компетентности и интеграцията на непридружени непълнолетни лица чрез образование;
- приемане на новопристигнали мигранти и оценяване на предишните им образователни резултати;
- признаване на квалификациите на бежанците;
- межкултурният диалог като инструмент за справяне с миграцията, бежанците и търсещите убежище лица в контекста на образованието;
- езиково и културно многообразие;
- политики за интеграция на мигрантите — принципи, предизвикателства и практики

Освен това Комисията предлага целенасочени експертни съвети чрез [партньорски консултации](#) в подкрепа на политическите реформи в страните от ЕС, например във връзка с интеграцията в училищата на новопристигнали мигранти ученици.

Такива прояви се организират по искане на някоя страна от ЕС и в тях участват създатели на политики от други национални администрации и независими експерти, които в рамките на основани на участието семинари търсят решения на национални предизвикателства.

ПОДКРЕПА ЧРЕЗ „ЕРАЗЪМ+“

Чрез [програмата „Еразъм+“](#) Комисията финансира проекти и други дейности за интегриране на мигрантите във всички сектори на образованието и обучението.

Онлайн подкрепа за насърчаване на интеграцията

Мрежа SIRIUS за образование на мигрантите

Европейската комисия съфинансира [мрежата SIRIUS за образование на мигрантите](#). Чрез тази мрежа се подпомага образованието на деца и младежи от мигрантски произход чрез стратегически дейности на национално и международно равнище. В мрежата участват изследователи, създатели на политики, професионалисти в областта на образованието за мигранти, както и самите мигранти и бежанци.

ПОРТАЛ ЗА УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

Финансираният в рамките на „Еразъм+“ [портал за училищно образование](#) дава възможност на професионалистите да обменят информация и материали (напр. статии, планове на уроци) и им

предоставя достъп до услуги (например онлайн курсове) по темите за приобщаването, културното многообразие и интегрирането на новопристигнали мигранти ученици в училищата.

ПЛАТФОРМА ETWINNING

Платформата eTwinning свързва училища в цяла Европа чрез инструменти в областта на ИКТ и предоставя възможност на училищните директори и персонал да обменят опит и да си помагат взаимно.

„ЕРАЗЪМ+“ — ОНЛАЙН ЕЗИКОВА ПОДКРЕПА

Комисията предлага на повече от 100 000 бежанци и новопристигнали мигранти достъп до онлайн езикова подкрепа. Целта на инициативата е да се помогне на мигрантите да се интегрират в приемащата държава, като им се даде възможност да изучават местния език.

МАСОВИ ОТВОРЕНИ ОНЛАЙН КУРСОВЕ

Комисията също така възложи проучване, в което се оценява адекватността на масовите отворени онлайн курсове (МООК) и свободното цифрово обучение (FDL) за приобщаването на мигрантите и бежанците.

Каталог на избраните инициативи, категоризирани по вид и цел, е достъпен на уебсайта MOOCs4inclusion.

ДРУГА ПОДКРЕПА ЧРЕЗ „ЕРАЗЪМ+“

Стратегически партньорства подкрепят разработването на новаторски образователни практики и насърчават международното сътрудничество.

В рамките на „Еразъм+“ се подкрепя също изграждането на капацитет в областта на висшето образование в страните партньори, които са особено засегнати от последиците на миграцията.

Повече информация: <https://education.ec.europa.eu/bg/support-for-people-affected-by-russias-invasion-of-ukraine>

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Опитът от институционалното картографиране разкрива, че въпреки че има серия от инструменти, задължения, проекти и възможности, няма стандартен подход, който да гарантира адекватна институционална карта.

Проектът идентифицира редица поуки от опитите за институционално картографиране, които са много подходящи за използването на този инструмент в рамките бъдещата работа на National Assembly of Refugees (NAR) in Bulgaria.

Тези поуки са следните:

- Институционалното картографиране е квалифицирано упражнение, което изисква вникване в местния контекст;
- Политиката и практиката постоянно се променят, така че е необходимо да се видят какви промени се планират и да се актуализира картата, когато е подходящо;
- Вътрешноорганизационните правила разделят това, което една организация може да прави, на три групи: какво трябва да прави, какво може да прави и какво не трябва да прави. Но това, че има правила, не означава, че те действително действат;
- Институционалното картографиране зависи от наличието и достъпа до документи;
- Историята е важна. Преобладаващите проблеми и технологии от миналото са отразени в дефиниции на термини, в закони, разпоредби и институции.

Тази Пътна карта предоставя ключови причини, поради които институционалното картографиране трябва да бъде предприето като част от процеса на устойчивото приобщаване на бежанците в България, и подчертава предимствата, които се получават при това.

Голяма част от написаното за управлението е или неясно, предоставяйки малко препоръки какво да се прави и как да се прави, или твърди; че ако просто се обединим, ще намерим консенсус и щастие.

Задачата е да се предостави нещо, което дава практически и изчерпателни насоки за това как да се осигури доброто управление на процеса по интеграция. Именно в този контекст е изготвен този документ.

Той се опитва да предостави не само практическа информация, но и да подпомогне процеса на по-доброто управление на политиките на Република България по отношение на приобщаване на бежанците, да постави акцент и да увеличи разбирането ни за сложността на процеса в рамките на институционалните рамки, тоест сложността на формалните и неформални модели на социални взаимоотношения в управлението на политиката за приобщаване на бежанци. Това знание не е само един специфичен, но е и важен компонент в преминаването към по-добро управление на процесите в България.

Трябва да се учим в движение.